

Meer informatie over vaccinatie tegen baarmoederhalskanker in het Rijksvaccinatieprogramma

De overheid wil met het Rijksvaccinatieprogramma alle kinderen in Nederland beschermen tegen gevaarlijke infectieziekten. Vanaf september 2009 wordt nu ook de vaccinatie tegen baarmoederhalskanker, ofwel HPV vaccinatie genoemd, aangeboden via dit programma.

Is uw dochter opgeroepen voor HPV vaccinatie en hebt u nog vragen? Wij hebben de meest gestelde vragen & antwoorden voor u op een rij gezet.

1. Wie loopt risico op het ontwikkelen van baarmoederhalskanker?

Baarmoederhalskanker wordt altijd veroorzaakt door een virus, in tegenstelling tot de meeste andere kankersoorten. Dit virus wordt het humaan papillomavirus, afgekort HPV, genoemd. Dit papillomavirus komt heel veel voor en wordt overgebracht door seksueel contact en huid op huid contact in de schaamstreek. De kans dat je als meisje of vrouw besmet raakt met het virus is erg groot: ongeveer 80%.

Meestal verloopt deze infectie onschuldig en ruimt het lichaam het virus op. Soms ruimt het lichaam het virus niet op en blijft het lang in de baarmoederhals zitten. Dit kan zorgen voor afwijkende cellen die uiteindelijk kunnen uitgroeien tot baarmoederhalskanker.

Doordat het HPV virus veel voorkomt en zo gemakkelijk wordt overgebracht is het bijzonder moeilijk om het oplopen van het virus bij normaal seksueel contact te voorkomen. Ook condooms beschermen niet volledig.

2. Wat kan ik doen om mijn dochter en/of mijzelf te beschermen tegen baarmoederhalskanker?

- De minister van VWS heeft besloten om de vaccinatie tegen baarmoederhalskanker, de zogenoemde HPV-vaccinatie, vanaf september 2009 in het Rijksvaccinatieprogramma op te nemen. Deze vaccinatie is bestemd voor 12-jarige meisjes. Ook zal er in maart 2009 een inhaalcampagne van start gaan voor meisjes geboren op of na 1 januari 1993 tot en met 31 december 1996. Vaccinatie tegen baarmoederhalskanker is een heel belangrijke stap in de bescherming tegen deze ziekte.
- Jonge vrouwen die zijn geboren voor januari 1993 vallen buiten het Rijksvaccinatieprogramma en krijgen het vaccin niet aangeboden door de overheid. Zij hebben zelf de keuze om zich via de huisarts te laten vaccineren. Voor deze groep jonge vrouwen zijn twee HPV-vaccins op recept beschikbaar bij de apotheek. De prijs voor beide vaccins is ~ € 118,- exclusief de vergoeding van de apotheker.* Deze kosten worden niet door de overheid vergoed. Sommige zorgverzekeraars hebben in de polisvoorwaarden van hun aanvullende verzekering een vergoeding opgenomen van receptgeneesmiddelen die niet in het basisverzekering zitten. Het advies is om navraag te doen bij de eigen zorgverzekeraar.
- De kans om baarmoederhalskanker te krijgen wordt verkleind door regelmatig een uitstrijkje te laten maken door de huisarts. Dankzij deze eenvoudige test, die afwijkende cellen in de baarmoederhals kan opsporen, is het aantal sterfgevallen door baarmoederhalskanker in Nederland sterk afgenomen. Dat komt omdat afwijkende cellen in de baarmoederhals, en zelfs bepaalde vormen van kanker, met succes kunnen worden behandeld als ze tijdig worden opgespoord. Aangezien elke vrouw baarmoederhalskanker kan krijgen, wordt in Nederland op grote schaal screening in het kader van 'het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker' uitgevoerd vanaf de leeftijd van 30 jaar.

* Feb 2009, zonder aflevertarief. www.medicijnkosten.nl voor meer informatie

3. Waarom wordt er gevaccineerd tegen baarmoederhalskanker via het Rijksvaccinatieprogramma?

In Nederland bestaat al decennia een succesvol programma voor bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker. Daarmee worden vrouwen van dertig tot zestig jaar oud onderzocht op baarmoederhalskanker of voorstadia daarvan. Het landelijke screeningsprogramma zorgt ervoor dat de aandoening bij veel vrouwen al in een vroeg stadium wordt ontdekt. Toch overlijden jaarlijks nog tussen de 200 en 250 vrouwen aan deze aandoening en wordt er jaarlijks 600 tot 700 gevallen van baarmoederhalskanker geconstateerd in Nederland.

Baarmoederhalskanker wordt altijd veroorzaakt door een virus, in tegenstelling tot de meeste andere kankersoorten. Dit virus wordt het humaan papillomavirus, afgekort HPV, genoemd en komt in verschillende typen voor. Een aantal van deze papillomavirus typen zijn schadelijk en kunnen baarmoederhalskanker veroorzaken.

Sinds kort is mogelijk om te vaccineren tegen bepaalde typen van het papillomavirus, welke verantwoordelijk zijn voor 70% van de gevallen van baarmoederhalskanker. Hierdoor neemt de kans op de ontwikkeling van deze ziekte, een veel voorkomende vorm van kanker bij vrouwen, sterk af. Met het invoeren van vaccinatie tegen baarmoederhalskanker via het Rijksvaccinatieprogramma kunnen, naast de screening, naar verwachting op termijn jaarlijks nog eens enkele honderden gevallen van baarmoederhalskanker voorkomen worden, en zo'n honderd sterfgevallen.

HPV vaccinatie werkt alleen preventief tegen baarmoederhalskanker. Het beschermt niet tegen al mogelijk bestaande afwijkingen.

4. Welke meisjes worden gevaccineerd tegen baarmoederhalskanker via het Rijksvaccinatieprogramma?

- Is uw dochter geboren op of na 1 januari 1993 tot en met 31 december 1996, dan wordt zij volgens een eenmalige inhaal-campagne gratis gevaccineerd in het Rijksvaccinatieprogramma en ontvangt zij hiervoor een persoonlijke uitnodiging. Deze campagne zal van start gaan per 1 maart 2009.
- Is uw dochter geboren op of na 1 januari 1997 tot en met 31 augustus 1997, dan wordt zij vanaf september 2009 gratis gevaccineerd via het Rijksvaccinatieprogramma en ontvangt zij hiervoor automatisch een persoonlijke uitnodiging.
- Is uw dochter geboren op of na 1 september 1997 tot en met 31 augustus 1998, dan zal zij in 2010 gratis gevaccineerd worden tegen baarmoederhalskanker. Is haar geboortedatum tussen 1 september 1998 en 1 september 1999 dan krijgt zij haar gratis vaccinatie in 2011.
- Is uw dochter geboren voor 1 januari 1993, dan kan vaccinatie ook nog zinvol zijn. U kunt in overleg met uw huisarts besluiten om haar te vaccineren. De kosten van vaccinatie zijn dan voor uw eigen rekening.

5. Indien een meisje gevaccineerd is, wordt ze dan ook nog opgeroepen voor het uitstrijke vanaf 30 jaar?

Ja, ondanks dat vaccinatie tegen baarmoederhalskanker bescherming biedt tegen een aantal papillomavirus typen, blijft het absoluut noodzakelijk om gehoor te geven aan de oproep voor het laten maken van een uitstrijke vanaf 30 jaar (Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker).

De kans op baarmoederhalskanker na vaccinatie neemt weliswaar sterk af maar blijft aanwezig. De bestaande vaccins beschermen namelijk tegen 70% van de gevallen van baarmoederhalskanker. Tegen de overige 30% beschermen de vaccins niet.

De gecombineerde preventieve aanpak van HPV vaccinatie en uitstrijke is het meest effectief.

6. Mijn dochter is geboren voor 1993 en komt niet in aanmerking voor HPV vaccinatie in het Rijksvaccinatieprogramma. Wat moet ik doen?

Vaccinatie heeft het meeste effect als er geen besmetting is geweest met die typen van het humaan papillomavirus welke baarmoederhalskanker kunnen veroorzaken. Dus wanneer je nog niet seksueel actief bent geweest. Het virus wordt immers overgebracht via seksueel contact. Toch kan vaccinatie zinvol zijn als er nog maar weinig seksueel contact is geweest. Dan is de kans klein dat er een infectie is met één van de HPV-typen waartegen het vaccin beschermt.

HPV vaccinatie beschermt tegen baarmoederhalskanker veroorzaakt door twee van deze papillomavirus typen. Indien een vrouw wel een infectie heeft opgelopen met één van deze HPV typen, dan wordt er nog steeds bescherming geboden tegen infectie met het andere type in het vaccin. Vaccinatie is dan minder effectief, maar er is geen bezwaar tegen vaccinatie.

De vaccinatie van de meisjes die buiten het Rijksvaccinatieprogramma valt moet zelf betaald worden. De kosten van vaccinatie zijn ~ € 118,- per injectie.* Er zijn 3 injecties nodig om optimaal beschermd te zijn tegen baarmoederhalskanker.

* Feb 2009, zonder aflevertarief. www.medicijnkosten.nl voor meer informatie

7. Waar kan ik meer informatie vinden:

www.prikenbescherm.nl

www.rivm.nl/bevolkingsonderzoeknaarbaarmoederhalskanker

www.rivm.nl/rvp